

[Hartig Frisch.]

De Konservative har bevaret Paragraffen med det tilsynsførende Udvalg i den Formulering, som de ønsker at give Loven. Men opretholder man Paragraffen, saa kommer dette Udvalgs Beføjelse i Virkeligheden til at svæve i Luften, for de Beføjelser, der indeholdes i disse Punkter, som man ønsker at stryge, er jo af stor Betydning for, at der virkelig kan foregaa en Kontrol; hvis man stryger dem og samtidig opretholder Ordningen med det tilsynsførende Udvalg, som jo er en ændret Ordning i Forhold til den nu bestaaende, fritstiller man Selskabet; ganske vist skaber man en Kontrol, men giver den ikke den Myndighed, der er nødvendig. Jeg kan ikke se rettere, end at hvis man virkelig vilde gennemføre Lovforslaget i den Skikkelse, som disse Ændringsforslag tilsigter, gør man De danske Spritfabrikker til det, der i ældre Samfund har været kendt som Skatteforpagtere. Fabrikkerne vil da blive stillet ligesom de gamle romerske publicani, der forpagtede vigtige offentlige Afgifter og faktisk havde fuldkommen Hals- og Haandsret med Hensyn til, hvor meget de kunde inddrive, naar blot de skaffede Staten de Beløb, den skulde have. Ved at følge Mindretallet her vil man gøre De danske Spritfabrikker til Skatteforpagtere i Danmark, men uden at sikre Samfundet den nødvendige Indflydelse og Kontrol, som for et saa vigtigt Anliggende maa være meget betimelig.

Jeg kommer dernæst til Spørgsmaalet om „Virksomhed af anden Art“. I Lovforslagets § 2 staar der, at i den Periode, i hvilken Tilladelsen løber, har Selskabet Adgang til med Ministerens Tilslutning at drive eller deltage i anden Virksomhed, der staar i naturlig Forbindelse med Gær- eller Spiritusfremstilling, og der tilføjes yderligere, at i Tilladelsen fastsættes det i øvrigt, hvorvidt Selskabet skal kunne drive eller deltage i Virksomhed af anden Art. Der har været rejst en Del Spørgsmaal paa dette Omraade. Man har fra Venstres Side ønsket, at Tilladelsen til at drive Virksomhed af anden Art skulde gøres afhængig af en Henstilling fra Tilsynsudvalget; det vil der sikkert fra vor Side, hvis Forhandling i det hele taget kan foregaa, ikke være noget i Vejen for at forhandle om. Men de Konservative har formuleret dette Afsnit af § 2 anderledes, de skriver nemlig simpelt hen:

„Selskabet kan ikke drive eller deltage i Virksomhed af anden Art.“

Men naar de Konservative ved deres Ændringsforslag i øvrigt skiller Gæren helt ud og i deres Mindretalsbetænkning agiterer

meget stærkt for, at disse to Produktionsgrene faktisk er forskellige Grene og maa betragtes som saadanne, at der kan produceres Gær uden Sprit, at Gærproduktionen ikke har noget med Spritproduktionen at gøre, og at Ordningen derfor maa træffes som en ren Spritordning, ikke som en Gærordning, saa er der derved det ejendommelige — idet der jo slet ikke er Tale om Dispensation af nogen Art, men det tværtimod lovmæssigt slaas fast, at Selskabet ikke maa have anden Virksomhed —, at lige saa stærke de Konservatives Argumenter er for, at Gær ikke hører med i Ordningen, lige saa tvingende bliver de for, at Selskabet ikke kan drive Gærfabrikation. Det bliver den logiske Konsekvens af Ændringsforslaget, som det her er stillet; holder Argumenterne i den ene Ende, maa de nødvendigvis ogsaa holde i den anden Ende.

Jeg skal derefter gøre nogle Bemærkninger om §§ 4 og 5, hvor der er Tale dels om Kontrol med Detailsalget, det vil sige Salgsmaaden, og dels om Kontrol med Detailpriserne.

Der er til § 4 at bemærke, at den i Virkeligheden er en Opretholdelse af Bekendtgørelsen af 28. April 1923; der finder man i § 4 disse Bestemmelser, som i øvrigt er nødvendiggjort ved simple Hensyn til at bekæmpe Smugleri eller anden Misligholdelse, der ved en Vare, der er saa stærkt beskattet, naturligvis altid vil være særdeles nærliggende. Bestemmelsen er altsaa for saa vidt ikke ny og maa sikkert siges at være nødvendig over for Forhandling af Varer fra en Produktionsgren af denne Art.

Med Hensyn til Kontrollen med Detailpriserne foreslaar de Konservative, at den ganske skal bortfalde — igen et Led i, hvad jeg vil kalde Bestræbelserne for at gøre De danske Spritfabrikker til Skatteforpagtere, som vil faa Hals- og Haandsret. Fra Venstres Side er der foreslaet, at Priserne skal reguleres, men efter Indstilling fra Tilsynsudvalget — en Ordning, man sandsynligvis vil kunne tale sig til Rette om, idet der fra vor Side næppe vil være nogen særlig Utilbøjelighed til at lade Tilsynsudvalget foretage saadanne Indstillinger, navnlig paa Baggrund af, at efter den nuværende Ordning var det dette Tilsynsudvalg, der førte Kontrol.

Jeg skal saa slutte med nogle almindelige Bemærkninger om det Ændringsforslag, jeg allerede strejffvis har berørt, nemlig det om Kartofflerne. Der har været rejst det Spørgsmaal, om de Priser, der betales de Kartoffeldyrkere, som leverer til Spritfabrik-